

Monumentnummer*: 520242

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 oktober 2001
Kadaster deel/nr 82810/91

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Haarzuilens Utrecht Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Haarzuilens hoek Brinkstraat

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Vleuten D 625

Omschrijving**

Inleiding

HERENBOERDERIJ 'Slotzicht' (1896), naar ontwerp van J. van Straaten.

Vanwege de aanleg van de tuinen rond het vanaf 1892 herbouwde kasteel De Haar, in opdracht van Etiënne, baron van Zuylen van Nijevelt van de Haar, werd het oude dorp Haarzuilens afgebroken en verplaatst. De bebouwing werd gerealiseerd naar ontwerpen van Jos Cuypers en zijn collega's J. van Straaten en Jac. van Gils. De nieuw ontworpen huisjes werden gebouwd rond een centrale brink en bijna alle opgetrokken in eenzelfde vaderlands rustieke stijl. Ook de belangrijkste boerderij 'Slotzicht' moest wijken voor de tuinaanleg. De nieuwe boerderij werd opgetrokken in de stijl van een herenboerderij en prominent gesitueerd aan het 'rond point', het kruispunt tussen kasteeltuin (Van Zuylenlaan), dorp (Brinkstraat) en verbinding met Vleuten (Thematerweg).

In de voorgevel van de boerderij is de eerste steen gezet met de tekst: 'Deze eerste steen gelegd door Marinus Adrianus, oud 12 jaar, zoon van Johannes Versteeg en Gijsberta Hilhorst. Haarzuilens 21 april 1896.' Hannes Versteeg was de eerste eigenaar van de boerderij. Het bedrijf telde 36 hectare land en dertig koeien. Op het erf bevinden zich een hooiberg, rijtuig- en wagenschuur en varkenshokken die echter deels modern of in delen te sterk gewijzigd zijn. In de vijftiger jaren zijn een aantal topgevels gesloopt en is de ingangspartij van de boerderij gewijzigd. Ook werd de nok van het stalgedeelte verlaagd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

De oostelijk van het 'Rond Point', op de hoek van de Thematerweg en de Brinkstraat gelegen boerderij Slotzicht is op een rechthoekige plattegrond in baksteen opgetrokken is deels onderkelderd en telt één bouwlaag onder een samengestelde kap, gedekt met rode en gesmoorde kruispannen met een decoratief patroon.

De vensters zijn meestal aan de bovenzijde voorzien van een bakstenen segmentboog met siermetselwerk in de boogtrommel. Aan de onderzijde is onder de dorpels een uitgemetselde band in siermetselwerk aangebracht. Luiken en deuren zijn rood-wit geschilderd. De voorgevel of westgevel van het woonhuis heeft een asymmetrische indeling met rechts een risalerend bouwdeel met Vlaamse gevel. De gevel telt boven twee getraliede keldervensters twee T-schuifvensters met luiken en bovenlichten met roeden. Onder in het midden tussen de vensters is de eerste steen gemetseld. De Vlaamse gevel bevat een T-schuifvenster. Daarnaast zijn twee ronde blindvensters gezet. Het linker geveldeel heeft een inpandig portiek van door twee gemetselde kolommen in drie segmentboogvormig afgesloten openingen waarvan er twee een balustrade hebben. De gevel bevat een deur en twee vensters. Boven het portiek komt een gevelsteen voor met de naam 'Slotzicht'. Links van het portiek is een tweelichts venster gezet. Daarboven bevat het muurvlak uitgemetseld in siermetselwerk drie zuilen, het wapen van de familie Van Zuylen. Het dakvlak wordt doorbroken door een hoge schoorsteen en een later toegevoegde dakkapel.

De rechterzijgevel is een langsgevel met links, boven drie keldervensters, drie schuifvensters met luiken. In de tweede bouwlaag is later een stolpraam aangebracht. Rechts is de gevel uitgevoerd als een topgevel onder een steekkap. Dit geveldeel bevat twee T-schuifvensters op de begane grond en een schuifvenster op de verdieping. De linkerzijgevel bevat een T-schuifvenster met links twee kleine vensters en een deur met bovenlicht. Het dakvlak wordt doorbroken door drie dakkapellen.

Tegen de bepleisterde achtergevel is het stalgedeelte gezet. De rechtergevel bevat van links naar rechts een deur met vierruits bovenlicht, een modern stalvenster, een segmentboogvormig afgesloten mestdeur en vier gietijzeren getoogde stalvensters. De rechterzijgevel bevat vijf gietijzeren getoogde stalvensters en een deur met bovenlicht. De symmetrisch ingedeelde achtergevel heeft in het midden een grote rondboog vormig afgesloten staldeur met roedenbovenlichten en hardstenen aanzet- en sluitstenen. Erboven is een dichtgezet rond venster. Aan weerszijden van de deuren is een gedeeld venster met diefijzers gezet. Uiterst rechts en links zijn rondboogvormige mestdeuren gezet.

Het interieur van het voorhuis heeft een oorspronkelijke indeling met als waardevolle onderdelen de opkamers aan de zuidzijde; een gehoute scheidingswand tussen de voor- en achterkamer van het voorhuis. Deze is voorzien van een middendorpel en in vijf stroken verdeeld waarbij in de onderste gedeelte drie deuren en verder van roedenverdeelde ruiten voorzien met gekleurd en geslepen kathedraalglas. Voorts bevat het interieur een houten schouw in de voorkamer met een decoratie van imitatie natuursteen. In sleutelgatmotief is de tekst 'eet wat gaar is, spreek wat waar is, drink wat klaar is', gezet, waarboven het 'I.H.S.' symbool en een sterrenhemel. In de zuidwestelijke opkamer bevindt zich een houten schouw met bepleisterde stenen schacht waarop een schildering van een bloemenvaas in art nouveaustijl, een monogram met de letters JVSGH (Johannes Versteeg) en de spreuk 'bidt en werkt'. De kaaskelder is uitgerust met pekelbakken.

Waardering

De boerderij 'Slotzicht' is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als relatief gaaf voorbeeld van een herenboerderij uit 1896 in vaderlands rustieke stijl naar ontwerp van J. van Straaten alsmede vanwege de rijke interieurelementen en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

detaileringen. Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van de ontstaansgeschiedenis van het dorp Haarzuilens, welke is verbonden met de herbouw van het kasteel De Haar en de daaruit volgende verplaatsing van het dorp als unieke situatie voor Nederland. Tevens is het pand van ensemblewaarde in relatie tot de overige huizen in het dorp waarvan de meeste in eenzelfde bouwstijl zijn uitgevoerd met veelal dezelfde wapenkleuren van de adellijke familie van Zuylen.

vanwege de functie van herenboerderij, behorend bij kasteel De Haar. Tevens van ensemblewaarde vanwege de opvallende ligging aan het 'rond point' op de hoek Thematerweg / Brinkstraat tegenover de Van Zuylenlaan.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)